

Asia: VN/31665/2021

Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston Suomen ohjelma 2021-2027

Lausunnonantajan lausunto

1. Ohjelman strategia

Keskusliiton mielestä ohjelman strategiassa on hyvin tunnistettu keskeisimmät haasteet.

2. Kaupallinen kalastus ja kalavarojen tilan parantaminen sekä kalastuksen valvonta ja tiedonkeruu (SWOT, valinnat, perustelut, rahoitettavien toimien kuvaus ja rahoitusehdotus)

Pidämme SWOT-analyysia onnistuneena ja hyvin toimialan tilannetta kuvaavana. Meidän jäsenkenttämme osalta yksi tärkeimmistä kysymyksistä on, missä määrin hylkeiden ja merimetsojen aiheuttamien vahinkojen suojaamiseen liittyviä kehitystä ja investointeja voidaan tukea uudella rahoituskaudella ja miten laajamittaisesti hylkeiden ja merimetsojen kalastukselle aiheuttamia vahinkoja korvataan. Strategiassa puhutaan kalastuksen ja haittaeläinten toimivasta rinnakkaiselosta, mutta täytyy myös löytää uskallusta ja rahoitusta luoda hylje- ja merimetsovapaita alueita kattaen tärkeitä kutu- ja vaellusalueita. Tämänhetkiset suuret hyljepopulaatiot ovat osoittautuneet haasteeksi esimerkiksi siialle, ja ratkaisu tähän ei voi olla pelkästään kalastuksensäätelyä, tarvi-taan myös hyljekannan säätelyä. Kalakannoille tärkeitä hylkeiltä- ja merimetsoilta suojeltavia alueita on jo monen kalatalousalueen uusissa käyttö- ja hoitosuunnitelmissa tunnistettu.

Mitä tulee alkutuotannon haasteisiin kalastuslupiin voimme todeta, että lupapolitiikkaan on otettu kantaa monen kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelmassa.

Mielestämme EU:n vaatimukset valvontaan, tiedonkeruuseen ja siihen liittyviin erinäisiin järjestelmiin syö suhteettoman paljon rahaa, jota tarvitaan kalastuselinkeino todelliseen kehittämiseen. Kalaelinkeinoilla ei ole muita tukimahdollisuuksia kuin EMKVR ja selkeä painopiste tulee olla kalaelinkeinojen tukeminen ja kehittäminen.

Ymmärrämme paineen siirtyä sähköiseen asiointiin, mutta on varauduttava antamaan riittävästi tukea heille, jotka joutuvat siirtymään sähköiseen asiointiin, jotta tasavertaiset mahdollisuudet hakea ja saada tukea turvataan. Kalastuksen byrokratia esimerkiksi raportointiin liittyen tulee sujuvoittaa ja myös tässä varautua selkeään tiedottamiseen.

Kalastajien ja tutkimuksen välinen yhteistyö on kehittynyt viime ohjelmakauden aikana innovaatio-ohjelman kautta ja olemme iloisia, että tätä yhteistyömuotoa ollaan jatkamassa. Vain osallistamalla heitä joit asiat oikeasti koskevat, eli kalastajia, saadaan alalle toimivia ratkaisua aikaiseksi.

Mitä tulee 30 prosentin suojelualan tavoitteeseen voimme todeta, että tämä, mikäli suojelualueita automattisesti suljetaan kalastukselle ja metsästykselle, tulee entisestään rajoittamaan kalastuksen toimintamahdollisuuksia.

3. Kestävä vesiviljely sekä jalostus ja kauppa (SWOT, valinnat, perustelut, rahoitettavien toimien kuvaus ja rahoitusehdotus)

Vesiviljely on tärkeä osa Suomen kalataloutta ja sujuvampi lupapolitiikka on edellytys kotimaisen kalan edistämishjelman tavoitteiden saavuttamiseksi. Suomen ohjelmasta näyttää puuttuvan maininnat kotimaisen kalanpoikastuotannon tärkeydestä. Tämä koskettaa sekä ruokakalapoikasten tuotantoa, että istutuskalojen tuotantoa. Viime vuosina kalatautilanne on heikentynyt Suomessa, johtuen muun muassa siitä, että tuontipoikasten mukana on tullut Suomeen kalatauteja. On tärkeää ylläpitää korkealaatuista kotimaista poikastuotantoa. Ja vaikkakin Suomessa ollaan siirtymässä yhä enemmän kalojen luontaisen lisääntymisen tukemiseen istutusten sijaan, istutuksista ei voida vielä luopua pitkään aikaan. Nopeasti muuttuvat ilmasto-olot voivat myös johtaa siihen, että täytyy olla valmiuksia ottaa uusia lajeja tai kantoja viljelykseen.

4. Kalatalouden paikallinen kehittäminen (SWOT, valinnat, perustelut, rahoitettavien toimien kuvaus ja rahoitusehdotus)

Paikalliset toimijat tuntevat paikalliset olosuhteet ja voivat osaltaan tuoda uusia menetelmiä ja kokeiluja käytäntöön saakka. Myös kalaleadereiden toiminnassa elinkeinon kehittäminen tulisi olla esisijaisena tavoitteena.

5. Meripolitiikka (SWOT, valinnat, perustelut, rahoitettavien toimien kuvaus ja rahoitusehdotus)

-

6. Muu palaute

-

Lönnroth Malin
Kalatalouden Keskusliitto